

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGZ
25 september 2026 (mondelinge uitspraak 16 september 2026)

Klager: Dhr. XXXXXXXX, geboren op XXXXXXXX, verblijf houdend Vincent van Gogh, XXXXXXXX.

Klager wordt ondersteund door mw. XXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Dhr. XXXXXXXX, psychiater

Zitting: 16 september 2026

Klachtnummer: 26.049

1. De klacht

De klachtmelding betreft de insluiting op 1 juni 2026 en de duur van de insluiting. Klager zit nog steeds ingesloten in de separeerruimte.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (hierna: de commissie) is bevoegd om van de klacht kennis te nemen. De klacht heeft betrekking op een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg als bedoeld in artikel 8:9 Wvvgz, in de vorm van insluiting. Tegen deze beslissing kan op grond van artikel 10:3 Wvvgz een klacht worden ingediend. De commissie verklaart de klacht ontvankelijk.

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 9 september 2026 heeft de commissie het klachtformulier van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven om de voor de behandeling van de klacht relevante delen van zijn medisch dossier in te zien.
- Op 9 september 2026 zijn beklaagde en de overige betrokkenen als bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement van de klacht in kennis gesteld.
- Klager heeft de commissie tevens verzocht de beslissing tot insluiting te schorsen. De voorzitter van de commissie heeft dit schorsingsverzoek op 9 september 2026 afgewezen.
- Beklaagde is verzocht schriftelijk op de klacht te reageren. De commissie heeft het verweerschrift op 11 september 2026 ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 16 september 2026 digitaal plaatsgevonden.
- Op 16 september 2026 is de beslissing van de commissie telefonisch en, voor zover mogelijk, per e-mail aan klager, beklaagde en de patiëntenvertrouwenspersoon medegedeeld. Alle betrokkenen zijn in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de ingebrachte stukken.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op XXXXXXXX. Uit de overgelegde stukken blijkt dat klager lijdt aan een psychische stoornis in de vorm van een schizoaffectieve stoornis en een stoornis in het gebruik van cannabis. Daarnaast is sprake van zwakbegaafdheid. Het gedrag van klager veroorzaakt ernstig nadeel, onder meer gelegen in het risico op ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische schade, maatschappelijke teloorgang en gevaar voor de algemene veiligheid van personen of goederen.

Bij klager is sprake van seksuele ontremming en seksueel grensoverschrijdend gedrag tegenover vrouwen. In het verleden heeft hij een vrouwelijke verpleegkundige aangerand. Ook tijdens eerdere opnames en vervoer heeft hij seksueel grensoverschrijdend gedrag tegenover vrouwelijke medewerkers vertoond.

Klager is op 1 juni 2026 opgenomen op de afdeling XXXXXXXX. Diezelfde dag heeft de zorgverantwoordelijke klager onderzocht en, voor zover mogelijk, de voorgenomen verplichte zorg met hem besproken. De zorgverantwoordelijke heeft geoordeeld dat klager niet in staat was tot een redelijke waardering van zijn belangen ten aanzien van de verplichte zorg. De wettelijk vertegenwoordigers van klager zijn geraadpleegd en geïnformeerd. Vervolgens heeft klager de gemotiveerde beslissing als bedoeld in artikel 8:9 Wvvgz ontvangen. Daarin is besloten tot onder meer insluiting in een separeerverblijf, omdat verblijf op de afdeling vanwege zijn ontremde gedrag en eerdere gedragsincidenten tegenover vrouwen niet mogelijk werd geacht.

Klager verblijft sinds de opname van 1 juni 2026 in de separeervoorziening, waarbij hij op vaste momenten wordt begeleid door twee mannelijke begeleiders. Op 8 juni, 6 juli en 14 juli 2026 hebben consultaties plaatsgevonden over de langdurige insluiting en de mogelijkheden tot afbouw daarvan. Een beoogde overplaatsing naar XXXXXXXX is niet doorgegaan. Volgens beklagde is nog steeds sprake van seksuele ontremming en kan de veiligheid van vrouwelijke medewerkers en medepatiënten bij verblijf van klager op de afdeling onvoldoende worden gewaarborgd.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven. Deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Klager verklaart dat het naar omstandigheden goed met hem gaat in de separeerruimte. Hij kan gebruikmaken van zijn telefoon, contact hebben met zijn familie en beschikt over een eigen toilet- en doucheruimte. Klager vindt echter dat hij niet goed wordt behandeld en wil meer zelf kunnen beslissen. Sinds zijn insluiting heeft hij naar eigen zeggen geen uitbreiding van zijn vrijheden gekregen.

Klager betwist dat hij vrouwen aanraakt of seksueel grensoverschrijdend gedrag vertoont. Volgens hem zoeken vrouwelijke patiënten zelf contact met hem en veroorzaken zij problemen. Klager geeft aan dat anderen gedachten in zijn hoofd proberen te zetten en dat vrouwelijke patiënten aan zijn spullen zitten. Hij erkent dat hij in het verleden met een vrouw heeft gevochten. Klager vindt verder dat de medicatie niet goed werkt en dat hij deze niet nodig heeft.

Klager wil niet naar een andere instelling worden overgeplaatst, maar in XXXXXXXX blijven. Hij wil meer vrijheden, zodat hij onder meer kan sporten en naar een boksschool kan gaan.

Ook geeft hij aan dat hij uitsluitend door mannen wil worden begeleid en alleen met mannen op een afdeling wil verblijven.

De patiëntenvertrouwenspersoon vult aan dat klager inmiddels drieënhalve maand in de separeerruimte verblijft. In het begin kon klager hiermee instemmen, omdat werd gesproken over een overplaatsing naar XXXXXXXX. Nadat deze overplaatsing niet doorging, is voor klager onduidelijk geworden waar hij aan toe is en heeft hij het vertrouwen in een oplossing verloren. Klager wil daarom een concreet stappenplan dat hem uitzicht biedt op uitbreiding van zijn vrijheden.

De patiëntenvertrouwenspersoon geeft tot slot aan dat klager bij gegrondverklaring van zijn klacht om schadevergoeding verzoekt.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd. Dit wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Aangeklaagde geeft aan dat klager vanuit XXXXXXXX naar Vincent van Gogh is overgeplaatst. Klager kan zich coöperatief opstellen, maar kan volgens aangeklaagde snel boos worden wanneer hij wordt uitgedaagd. De laatste tijd wordt bovendien gezien dat klager sterk reageert op vrouwelijke medewerkers. Ook in de separeervoorziening vertoont hij bij contact met vrouwen seksueel ontremd gedrag.

Aangeklaagde gaat ervan uit dat klager oprecht de bedoeling heeft zich aan afspraken te houden. Klager beschikt volgens hem echter onvoldoende over het vermogen om zijn gedrag daadwerkelijk te beheersen. Daardoor kan de veiligheid van vrouwelijke medewerkers en medepatiënten bij verblijf van klager op de afdeling onvoldoende worden gewaarborgd. Ook twee-op-éénbegeleiding door mannelijke medewerkers biedt volgens aangeklaagde onvoldoende zekerheid om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

Aangeklaagde erkent dat de langdurige insluiting geen goede zorg is en dat de situatie voor klager zeer ingrijpend is. Op dit moment ziet hij echter geen minder bezwarend alternatief waarmee de veiligheid van anderen in gelijke mate kan worden gewaarborgd. Om die reden acht hij voortzetting van de insluiting vooralsnog noodzakelijk.

Er zijn contacten met andere instellingen over een beter passende en beveiligde vervolgplek voor klager. Deze contacten hebben nog niet tot een concrete plaatsingsmogelijkheid geleid. Aangeklaagde kan daarom op dit moment weinig perspectief bieden. Hij benadrukt dat sprake is van een uitzonderlijke situatie en van een moeilijk dilemma: de instelling voelt zich verplicht de zorg voor klager voort te zetten, maar kan hem binnen de huidige setting niet de zorg bieden die zij wenselijk acht.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken, komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij deze klacht te beoordelen of de insluiting op 1 juni 2026 rechtmatig was en of daarbij is voldaan aan de wettelijke vereisten van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz), waaronder de procedurele eisen die zijn neergelegd in artikel 8:9 Wvggz.

Artikel 8:9 Wvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene overleg heeft gevoerd over de voorgenomen beslissing, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Verplichte zorg vormt een ernstige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en lichamelijke integriteit van een patiënt. De toepassing daarvan moet daarom met zorgvuldige waarborgen zijn omkleed. Verplichte zorg mag uitsluitend worden toegepast wanneer sprake is van ernstig nadeel en geen minder bezwarende alternatieven beschikbaar zijn. De verplichte zorg moet bovendien voldoen aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid.

Uit de beslissing van 1 juni 2026 blijkt dat de zorgverantwoordelijke zich die dag op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van klager en hem heeft onderzocht. De voorgenomen verplichte zorg is, voor zover mogelijk, met klager besproken. De zorgverantwoordelijke heeft geoordeeld dat klager niet in staat was tot een redelijke waardering van zijn belangen ten aanzien van deze zorg. De wettelijk vertegenwoordigers van klager zijn geraadpleegd en geïnformeerd. De beslissing is schriftelijk vastgelegd en gemotiveerd. Klager is daarnaast geïnformeerd over de mogelijkheid een klacht in te dienen en zich te laten bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon. De commissie is daarom van oordeel dat aan de procedurele vereisten van artikel 8:9 Wvggz is voldaan.

Ten aanzien van de klacht over insluiting

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat er op 1 juni 2026 een noodzaak bestond om klager in te sluiten in de zin van artikel 1:1, tweede lid, onder a, Wvggz. De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychische toestand, zodanig ernstig was dat dit leidde tot ernstig nadeel.

Klager is bekend met een schizoaffectieve stoornis en vertoont bij psychotische ontregeling seksueel ontremd en grensoverschrijdend gedrag tegenover vrouwen. In het verleden heeft klager een vrouwelijke verpleegkundige aangerand. Ook tijdens andere opnames en tijdens vervoer heeft hij seksueel grensoverschrijdend gedrag tegenover vrouwelijke medewerkers vertoond. Bij opname op de afdeling XXXXXXXX werd verblijf van klager op de reguliere afdeling daarom niet verantwoord geacht.

De commissie acht aannemelijk dat het risico op seksueel grensoverschrijdend gedrag op 1 juni 2026 dermate groot was dat een interventie noodzakelijk was om ernstig nadeel af te wenden. Zonder insluiting zouden vrouwelijke medepatiënten en medewerkers aan een onaanvaardbaar veiligheidsrisico worden blootgesteld. Op dat moment was het niet mogelijk het ernstig nadeel op een minder ingrijpende wijze te voorkomen.

De commissie acht door aangeklaagde eveneens voldoende aannemelijk gemaakt dat de insluiting het ernstig nadeel kon afwenden. De insluiting voorkomt dat klager ongecontroleerd in contact komt met vrouwelijke patiënten en medewerkers.

Klager wordt daarbij op vaste momenten begeleid door twee mannelijke medewerkers en kan gebruikmaken van zijn telefoon, contact hebben met zijn familie en beschikken over de voorruimte en de bijbehorende voorzieningen.

De commissie moet daarnaast beoordelen of de voortduring van de insluiting nog noodzakelijk is. Klager verblijft inmiddels ongeveer drieënhalve maand in de separeervoorziening. De commissie acht deze duur uitzonderlijk lang. Een dergelijke langdurige insluiting is zeer ingrijpend en kan uitsluitend worden voortgezet wanneer de noodzaak daarvan steeds opnieuw wordt beoordeeld en voldoende wordt gemotiveerd.

Uit de stukken en de toelichting ter zitting blijkt dat het risico op seksueel grensoverschrijdend gedrag nog steeds actueel is. Ook binnen de separeervoorziening en in aanwezigheid van twee mannelijke begeleiders reageert klager sterk op vrouwelijke medewerkers. Uit de rapportage van 8 september 2026 blijkt dat klager zich heeft uitgetrokken nadat hij een vrouwelijke medewerker had gezien en vervolgens contact met vrouwelijke begeleiding zoekt. Klager betwist dat hij seksueel grensoverschrijdend gedrag vertoont en legt de oorzaak van de problemen voornamelijk bij vrouwelijke patiënten en medewerkers.

De commissie acht aannemelijk dat klager zich oprecht wil houden aan de gemaakte afspraken, maar dat hij op dit moment onvoldoende in staat is zijn gedrag te beheersen. Zijn toezegging dat hij vrouwen niet zal aanraken, biedt daarom onvoldoende zekerheid dat het ernstig nadeel bij uitbreiding van zijn vrijheden kan worden voorkomen. Tevens heeft de commissie waargenomen dat tijdens de zitting klager steeds harder begint te praten en hij de schuld meermaals verlegd naar de vrouwen die over hem hebben geklaagd. Terugplaatsing naar een afdeling waar vrouwelijke patiënten verblijven en vrouwelijke medewerkers werkzaam zijn, wordt daarom nog niet verantwoord geacht.

De commissie toetst de toegepaste verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit. De insluiting heeft tot doel seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en de veiligheid van medepatiënten en medewerkers te waarborgen. De commissie acht aannemelijk dat de insluiting dit doel bereikt, omdat het contact tussen klager en vrouwelijke patiënten en medewerkers hierdoor wordt beperkt.

De commissie acht daarnaast voldoende aannemelijk dat binnen de huidige accommodatie geen minder ingrijpend alternatief beschikbaar is waarmee de veiligheid in gelijke mate kan worden gewaarborgd. Ook twee-op-éénbegeleiding door mannelijke medewerkers neemt het risico niet volledig weg. Begeleiding buiten de separeervoorziening biedt volgens aangeklaagde evenmin voldoende waarborgen, omdat de begeleiders niet in alle situaties kunnen voorkomen dat klager in contact komt met vrouwen of seksueel grensoverschrijdend handelt.

Op 8 juni, 6 juli en 14 juli 2026 hebben consultaties plaatsgevonden over de langdurige insluiting en de mogelijkheden om deze af te bouwen. Daarnaast is gezocht naar een passende, beter beveiligde vervolgplek. De beoogde overplaatsing naar XXXXXXXX is niet doorgegaan. Ook de contacten met andere instellingen hebben nog niet tot een concrete plaatsingsmogelijkheid geleid. De commissie acht daarmee aannemelijk dat naar alternatieven is gezocht, maar dat op dit moment geen passende en voldoende veilige mogelijkheid beschikbaar is.

De commissie is wel kritisch over het beperkte perspectief dat klager wordt geboden. Het ontbreken van een passende vervolgplek mag niet zonder meer leiden tot een onbeperkte voortduring van de insluiting.

Van aangeklaagde mag worden verwacht dat de noodzaak van de insluiting frequent en aantoonbaar wordt geëvalueerd, dat mogelijkheden tot uitbreiding van de vrijheden actief worden onderzocht en dat voor klager een zo concreet mogelijk stappenplan wordt opgesteld. De inspanningen om een passende vervolgplek te vinden moeten eveneens onverminderd worden voortgezet.

De commissie overweegt dat van de toegepaste verplichte zorg mag worden verwacht dat deze het ernstige nadeel voorkomt. Door de insluiting wordt het actuele risico op seksueel grensoverschrijdend gedrag beperkt en wordt de veiligheid van klager, medepatiënten en medewerkers gewaarborgd. Op dit moment zijn minder ingrijpende maatregelen niet toereikend.

Gelet op het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de beslissing om klager in te sluiten en de voortduring van deze insluiting voldoen aan de criteria van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid, veiligheid en zorgvuldigheid.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht over de beslissing tot insluiting en de voortduring daarvan **ongegrond**.

De commissie wijst het verzoek van klager om schadevergoeding af.

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. XXXXXXXXX, voorzitter,
Mw. Drs. XXXXXXXXX, psychiater,
Mw. XXXXXXXXX, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. XXXXXXXXX, ambtelijk secretaris Vincent van Gogh (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- *Dhr. XXXXXXXXX, klager,*
- *Mw. XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon*
- *mr. XXXXXXXXX advocaat,*
- *Dhr. XXXXXXXXX, psychiater, aangeklaagde,*
- *Raad van Bestuur Vincent van Gogh,*
- *Dhr. XXXXXXXXX, Geneesheer-directeur,*
- *Directie Vincent van Gogh,*
- *Mw. XXXXXXXXX, vice-voorzitter klachtencommissie,*
- *Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.*